

**Виконавчий орган Київської міської ради(Київська міська
державна адміністрація)
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка**

**Інструкція
з охорони праці № 71
для водія легкового автомобіля**

Київ-2024

**Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська
державна адміністрація)**

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Затверджено

Наказ Київського столичного
університету імені Бориса Грінченка

«02» * 02 2024 р. № 112

**Інструкція з охорони праці № 71
для водія легкового автомобіля**

I. Загальні положення.

1.1. Дія інструкції поширюється на всіх водіїв Київського університету імені Бориса Грінченка.

1.2. За цією інструкцією водій автомобіля інструктується перед початком роботи в Університеті (первинний інструктаж), а потім через кожні 6 місяців (повторний інструктаж). Результати інструктажу заносяться у Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці, у журналі після проходження інструктажу мають бути підписи інструктуючого та водія автомобіля.

1.3. За невиконання цієї інструкції водій автомобіля несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

1.4. До керування автомобілями та їх обслуговування допускаються особи віком не молодше 18 років, які мають спеціальну підготовку і отримали посвідчення на право керування автомобілем, пройшли медичне обстеження, вступний інструктаж з охорони праці та інструктаж на робочому місці.

1.5. При оформленні водія на роботу за ним наказом по підприємству закріплюється певний автомобіль.

1.6. Після зарахування на роботу водій повинен прийняти автомобіль по акту та виконувати тільки ту роботу, котра дозволена керівництвом та щодо якої він проінструктований.

1.7. Без дозволу та інструктажу виконувати роботу, яка не входить до обов'язків водія, забороняється.

1.8. На території підприємства водій повинен виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку та зокрема:

1.8.1. Бути уважним до сигналів водіїв рухомого транспорту.

1.8.2. Ходити по тротуарах, доріжках, переходах, спеціально призначених для цього, тримаючись правої сторони.

1.8.3. Не торкатись електрообладнання та електродротів, арматури загального освітлення, не відкривати дверцята електрошаф.

1.8.4. Не вмикати і не зупиняти (крім аварійних випадків) машини, верстати та механізми, робота на яких не передбачена керівництвом.

1.8.5. Не проходити і не стояти під піднятим вантажем.

1.8.6. Не працювати при ремонті автомобіля несправним інструментом або на несправному обладнанні.

1.9. Головними небезпечними та шкідливими виробничими факторами, які можуть діяти на водія, є:

1.9.1. Конструктивні недоліки транспортних засобів.

1.9.2. Несправність транспортних засобів.

1.9.3. Порушення режиму праці та відпочинку.

1.9.4. Порушення правил дорожнього руху водіями та пішоходами.

1.9.5. Незадовільні метеорологічні умови.

1.9.6. Концентрація шкідливих речовин в робочій зоні.

- 1.9.7. Ослаблення самоконтролю, непотрібний ризик.
- 1.9.8. Незадовільний психологічний клімат в колективі підприємства.
- 1.9.9. Термічні фактори (пожежі, при перевірці наявності палива в баку з використанням відкритого полум'я, опіки паром, водою із радіатора).
- 1.9.10. Злочинні дії пасажирів та інших осіб.
- 1.9.11. Підвищені рівні шуму і вібрації.
- 1.9.12. Підвищена температура і швидкість руху повітря в теплий період року.

1.9.13. Наявність у повітрі робочої зони шкідливих речовин (вуглецю і азоту оксидів, акролеїну, вуглеводнів аліфатичних граничних, формальдегіду, метилмеркаптанів).

1.10. Кожен автомобіль повинен бути забезпечений противідкатними упорами (не менше 2 шт.) для підкладання під колеса, а також медичною аптечкою, знаком аварійної зупинки, миготливим червоним ліхтарем, вогнегасником.

1.11. Для запобігання виникненню пожежі на автомобілі забороняється:

1.11.1. Допускати на двигуні та карбюраторі скупчення бруду та мастила.

1.11.2. Залишати в кабіні та двигуні забруднені мастилом та паливом використані ганчірки.

1.11.3. Експлуатувати несправні прилади системи живлення.

1.11.4. Застосовувати для миття двигуна бензин та інші легкозаймисті рідини.

1.11.5. Палити у безпосередній близькості приладів живлення двигуна.

1.11.6. Користуватись відкритим вогнем при визначенні та ліквідуванні несправностей механізмів; підігрівати коробку змінних передач, двигун відкритим полум'ям.

1.12. Власник не має права:

1.12.1. Примушувати водія виїжджати на лінію (а водій не має права виїжджати на автомобілі), якщо технічний стан автомобіля або його обладнання не відповідає Правилам дорожнього руху, Правилам з охорони праці на автомобільному транспорті та Правилам технічної експлуатації рухомого складу автомобільного транспорту.

1.12.2. Направляти водія у рейс, якщо він не мав до виїзду відпочинку, передбаченого чинним законодавством про працю (відпочинок повинен бути не менше подвійної тривалості часу роботи у робочий день (зміну), що передував відпочинку, з урахуванням перерви на відпочинок і харчування).

1.13. При травмуванні або захворюванні необхідно припинити роботу і доповісти механіку або звернутися у медпункт.

1.14. До робочого місця водія автомобіля висуваються такі вимоги:

1.14.1. Вітрове та бокове скло не повинні мати тріщин та затемнень, не допускається використовувати додаткові предмети або наносити покриття, що обмежують оглядовість з місця водія, погіршують прозорість скла.

1.14.2. Бокові стекла повинні плавно пересуватися від руки або склопідйомних механізмів.

1.14.3. На сидінні та спинці сидіння не допускаються провали, рвані місця, виступаючі пружини та гострі кути; сидіння та спинка повинні мати справне регулювання, що забезпечує зручну посадку водія.

1.14.4. Ручки біля дверного прорізу, замки усіх дверей або кабіни, пристрої приведення їх у дію повинні бути справними.

1.14.5. Санітарно-технічні засоби (вентиляція, опалювання, теплоізоляція, кондиціонування) повинні бути у робочому стані і забезпечувати підтримування у кабіні (салоні) параметрів мікроклімату згідно з встановленими нормами.

1.14.6. Вміст шкідливих речовин в повітрі робочої зони водія у кабіні (салоні) не повинен перевищувати гранично допустимі концентрації.

1.15. Органи керування автомобілем повинні бути із справними

ущільнювачами, що перешкоджають проникненню відпрацьованих газів до його кабіни (салону).

1.16. Системи живлення, мащення та охолодження повинні бути справними і не мати течі палива, масла, антифризу, води.

1.17. У відділеннях, призначених для пасажирів та водія, не повинно бути ніяких пристроїв та елементів паливної системи. Розміщення елементів паливної системи повинно бути таким, щоб у разі витікання паливо попадало тільки на дорогу і повністю виключало можливість його потрапляння на елементи вихлопної системи.

1.18. Елементи і з'єднання системи випуску відпрацьованих газів повинні знаходитись у справному стані.

1.19. Вентиляція картера двигуна повинна працювати справно, не допускаючи прориву газів у підкапотний простір.

1.20. Стоянкова гальмівна система повинна забезпечувати нерухомий стан транспортного засобу повної маси на шляху з нахилом не менше 16 %, а для легкових автомобілів, їх модифікацій для перевезення пасажирів — не менше 23 %.

1.21. Технічний стан електрообладнання автомобіля повинен забезпечувати пуск двигуна за допомогою стартера, безперебійне та своєчасне запалювання суміші у циліндрах двигуна, безвідмовну роботу приладів освітлення, сигналізації та електричних контрольних приладів, а також виключати можливість іскроутворення у проводах і затискачах. Усі проводи електрообладнання повинні бути укріплені й мати надійну непошкоджену ізоляцію, що виключає можливість їх обриву, перетирання, зношення або короткого замикання.

1.22. Запобіжники системи електрообладнання, що застосовуються для заміни спрацьованих, повинні відповідати технічним вимогам.

1.23. Акумуляторна батарея повинна бути надійно закріплена. Не допускається течі електrolіту із моноблоку акумуляторної батареї.

1.24. Двері кабіни (салонів), капоти повинні бути зі справними обмежувачами відкривання і фіксаторами відкритого та закритого положення.

1.25. При роботі автомобіля на газовому паливі водій додатково повинен бути проінструктований щодо правил безпечної експлуатації газобалонних та газових установок.

II. Правила безпеки перед початком роботи.

2.1 При підготовці автомобіля до виїзду на лінію необхідно перевірити:

2.1.1. Технічний стан автомобіля, особливу увагу слід звернути на справність гальмівної системи, кермового керування, приладів освітлення й сигналізації, шин, склоочисників, а також чи правильно встановлено дзеркало заднього огляду, чи видно номерні знаки.

2.1.2. Перевірити відсутність течі палива, мастила, води.

2.1.3. Наявність інструменту та пристроїв.

2.1.4. Заправку автомобіля паливом, мастилом, охолоджуючою рідиною, рідиною для гальм, рівень електrolіту в акумуляторній батареї.

2.2. Перед виїздом з гаража необхідно пройти медичний огляд та одержати підтвердження механіка про справність автомобіля.

2.3. Перед запуском двигуна необхідно переконатися, що автомобіль загальмований стоянковим гальмом, а важіль перемикачів передач поставлений у нейтральне положення.

2.4. Запуск двигуна повинен робитися за допомогою стартера.

2.5. Забороняється здійснювати запуск двигуна шляхом буксирування автомобіля та перемикання ланцюга живлення стартера.

2.6. Перед запуском двигуна автомобіля, який підключений до системи підігрівання, необхідно відключити та від'єднати елементи підігрівання.

2.7. При заправленні автомобілів забороняється:

2.7.1. Палити та користуватися відкритим вогнем.

2.7.2. Проводити ремонтні та регулювальні роботи.

2.7.3. Заправляти автомобіль паливом при працюючому двигуні.

2.7.4. Допускати переливання та розливання палива.

2.7.5. Перебування пасажирів у кабіні, салоні.

2.8. Перед заправкою системи охолодження антифризом необхідно:

2.8.1. Перевірити, чи немає в системі охолодження (з'єднувальних шлангах, радіаторі, сальниках водяного насоса тощо) течі; при наявності необхідно її ліквідувати.

2.8.2. Промити систему охолодження чистою гарячою водою.

2.9. Заправку системи охолодження двигуна антифризом і гальмівної системи гальмівною рідиною слід проводити тільки за допомогою спеціально призначеної для цієї мети посудини. Заправна посудина повинна бути очищена, промита і мати відповідний напис: «Тільки для антифризу» або «Тільки для гальмівної рідини».

При роботі із цими рідинами необхідно вжити заходів, що виключають потрапляння в них нафтопродуктів (бензину, дизельного палива, масла тощо).

2.10. Після кожної операції з гальмівною рідиною та антифризом (одержання, видача, заправка автомобіля, перевірка якості) треба ретельно мити руки водою з милом. При випадковому заковтуванні антифризу або гальмівної рідини потерпілому повинна бути негайно надана медична допомога.

2.11. Забороняється допускати до роботи з антифризом і гальмівною рідиною осіб, які не пройшли інструктажу з вимог безпеки при їх використанні та зберіганні.

III. Вимоги безпеки під час роботи.

3.1. На лінії під час керування автомобілем водій повинен мати при собі:

3.1.1. Посвідчення з талоном на право керування автомобілем, видане Державтоінспекцією (Управлінням безпеки дорожнього руху).

3.1.2. Талон технічного паспорта та дорожній лист, документи на вантаж.

3.2. Виконувати вимоги безпеки руху, вказівки регулювальників, світлофорів та дорожніх сигнальних знаків.

3.3. Перш ніж почати рух з місця зупинки (стоянки) або виїхати з гаража, необхідно впевнитись, що це безпечно для робітників та інших сторонніх осіб, подати попереджувальний сигнал і лише після цього рушати з місця.

3.4. Перед подачею автомобіля назад водій повинен переконавшись, що його ніхто не об'їжджає і поблизу немає людей або якихось перешкод.

3.5. Перед початком руху заднім ходом в умовах недостатнього огляду водій повинен попросити допомоги у сторонніх осіб.

3.6. Вибирати швидкість руху на лінії необхідно з урахуванням шляхових умов, оглядовості та видимості, інтенсивності та характеру руху транспортних засобів та пішоходів, особливостей та стану автомобіля, вантажу, що перевозиться.

3.7. При зупинці (стоянці) автомобіля водій, залишаючи транспортний засіб, повинен вжити всіх заходів проти самовільного його руху: зупинити двигун, встановити важіль перемикання передач (контролера) у нейтральне положення, загальмувати автомобіль стоянковим гальмом.

3.8. Якщо автомобіль стоїть навіть на незначному схилі, необхідно додатково

підставити під колеса упорні колодки.

3.9. На спусках та підйомах, де спосіб постановки не регламентується засобами регулювання руху, транспортні засоби необхідно ставити під кутом до краю проїжджої частини так, щоб виключити можливість їх самовільного руху.

3.10. Виходячи із кабіни автомобіля, водій повинен попередньо переконатися у стані поверхні (наявність вибоїн, слизькості, сторонніх предметів тощо), а при виході на проїжджу частину дороги — ще й у відсутності руху як у попутному, так і у зустрічному напрямках.

3.11. Направляючи водія у рейс тривалістю більше 1 доби, власник зобов'язаний:

3.11.1. Повідомити водія про режим праці та відпочинку.

3.11.2. Записати в дорожньому листі маршрут слідування із зазначенням місць тимчасового та тривалого відпочинку.

3.12. Забороняється:

3.12.1. Перевезення у салоні більшої кількості людей, ніж обладнано місць для сидіння або вказано у паспорті заводу-виробника.

3.12.2. Рух автомобіля з відкритими дверима.

3.12.3. Вистрибувати із кабіни автомобіля.

3.13. Особи, які знаходяться в автомобілі, зобов'язані виконувати вимоги водія з питань безпеки.

3.14. Керувати автомобілем у стані алкогольного сп'яніння або під дією наркотичних засобів забороняється.

3.15. Виїжджати на лінію в хворобливому стані або при такому ступені втомленості, який може вплинути на безпеку руху, забороняється.

3.16. При участі водія у ремонті та технічному обслуговуванні автомобіля він повинен бути проінструктований за інструкцією з охорони праці для автослюсаря.

3.17. При вимушеній зупинці автомобіля на узбіччі або на краю проїжджої частини дороги для проведення ремонту водій зобов'язаний включити аварійну світлову сигналізацію та встановити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар на відстані не ближче 20 м до транспортного засобу в населених пунктах та 40 м — за їх межами.

3.18. У разі відсутності у водія необхідних пристроїв та інструменту для безпечного виконання конкретного виду робіт ремонт забороняється.

3.19. Забороняється допускати до ремонту автомобіля на лінії сторонніх осіб (пасажирів тощо).

3.20. При вимушеному ремонті в дорожніх умовах необхідно:

3.20.1. При вивішуванні частини автомобіля домкратом його необхідно встановити на рівній поверхні, зупинити двигун, включити знижену передачу, загальмувати стоянковим гальмом, підставити під колеса, що не підіймаються, упорні колодки.

3.20.2. Домкрат треба встановити на рівну неслизьку поверхню. У разі неміцного ґрунту під основу домкрата необхідно підкласти міцну дерев'яну підставку площею не менше 0,1 м або дошку.

3.20.3. Плунжер домкрата повинен бути встановлений у місце, вказане в керівництві з експлуатації.

3.20.4. Підтягувати ремінь вентилятора, перевіряти кріплення водяного насоса та підтягувати сальники тільки при непрацюючому двигуні.

3.20.5. При перегріванні двигуна пробку радіатора можна відкривати тільки тоді, коли температура води (рідини) становить нижче 100 °С, інакше при відкриванні пробки станеться викид киплячої води.

3.20.6. Пробку радіатора на гарячому двигуні необхідно відкривати у рукавицях або накривши її ганчіркою. Пробку слід відкривати обережно, не допускаючи інтенсивного виходу пари у бік відкриваючого.

3.20.7. Для попередження випадків обморожування при усуненні

несправностей зимою в дорозі слід працювати тільки у рукавицях. Забороняється торкатися металевих предметів, деталей та інструменту руками без рукавиць.

3.21. Ручний інструмент (молотки, зубила, пробійники, гайкові ключі тощо) повинен бути справним.

3.22. Буксирування несправних автомобілів допускається тільки на жорсткому буксирі. Відстань між автомобілями повинна бути не більше 4 м. Під час буксирування за кермом буксированого автомобіля повинен бути водій. Якщо конструкція жорсткого зчеплення забезпечує слідування буксированого автомобіля траєкторією автомобіля, що буксирує (в тому числі й при поворотах), перебування водія у буксированому автомобілі не обов'язкове.

3.23. При буксируванні забороняється перевозити людей, як у першому, так і в другому автомобілі.

3.24. Забороняється буксирування під час ожеледиці, двох і більше автомобілів одночасно, автомобілів з причепом.

3.25. Буксирування автомобілів з несправною гальмівною системою не на жорсткій сцепці не дозволяється.

3.26. Не спати і не відпочивати в кабіні автомобіля на стоянці при працюючому двигуні для обігріву кабіні.

3.27. Не передавати керування автомобілем стороннім особам.

3.28. Не виконувати буксировку автомобіля з метою пуску двигуна.

3.29. Не підігрівати двигун відкритим вогнем.

3.30. Не протирати двигун ганчір'ям, змоченим бензином, й не палити безпосередньо біля системи живлення та паливних баків.

IV. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

4.1. Після повернення з лінії разом з механіком контрольно-технічного пункту перевірити автомобіль. У разі необхідності залишити заявку на поточний ремонт з переліком несправностей, які підлягають усуненню.

4.2. При безгаражному зберіганні без паропідігріву в зимовий час злити воду з радіатора та двигуна, затягнути важіль гальмівної системи.

4.3. Якщо під час ремонту автомобіль залишається на козелках, перевірити надійність їх встановлення. Не залишати автомобіль, піднятий домкратом.

4.4. Не залишатися на ніч у незакритій машині.

4.5. Доповісти механіку (керівникові) про всі негаразди, які були під час роботи.

4.6. Зняти спецодяг, змити лице та руки теплою водою з милом, по можливості прийняти душ. Не мити руки в мастилі, бензині, гасі, не витирати їх брудним ганчір'ям.

V. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

5.1. Аварійна ситуація може виникнути в основному при дорожньо-транспортній пригоді.

5.2. У разі причетності до дорожньо-транспортної пригоди водій зобов'язаний:

5.2.1. негайно зупинити транспортний засіб і залишатись на місці пригоди.

5.2.2. увімкнути аварійну сигналізацію і встановити знак аварійної зупинки.

5.2.3. Не переміщати транспортний засіб і предмети, що мають відношення до пригоди.

5.2.4. Вжити можливих заходів для подання першої медичної допомоги потерпілим, викликати карету швидкої медичної допомоги, а якщо це неможливо, звернутися за допомогою до присутніх і відправити потерпілих до лікувального закладу.

5.2.5. У разі неможливості виконати дії, викладені в пункті 5.2.4, відвезти потерпілого до найближчого лікувального закладу своїм транспортним засобом, попередньо зафіксувавши розташування слідів пригоди, а також положення транспортного засобу після його зупинки; у лікувальному закладі повідомити своє прізвище та номерний знак транспортного засобу (з пред'явленням посвідчення водія або іншого документа, який засвідчує особу реєстраційного документа на транспортний засіб) і повернутися на місце пригоди.

5.2.6. Повідомити про дорожньо-транспортну пригоду органи поліції та свого керівника записати прізвища і адреси очевидців, чекати прибуття працівників поліції.

5.2.7. Вжити всіх можливих заходів для збереження слідів пригоди, огороження їх та організувати об'їзд місця пригоди.

5.2.8. До проведення медичного огляду не вживати без призначення медичного працівника алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, що входять до складу офіційно затвердженої аптечки).

5.2.9. Якщо рух інших транспортних засобів неможливий, необхідно звільнити проїжджу частину, попередньо зафіксувавши положення транспортного засобу та предметів і слідів, які мають стосунок до дорожньо-транспортної пригоди.

5.3. При створенні аварійної ситуації під час проведення ремонту та технічного обслуговування необхідно:

5.3.1. негайно припинити роботу, огородити небезпечну зону, не пускати до неї сторонніх осіб.

5.3.2. Якщо є потерпілі, надати їм першу медичну допомогу; у разі необхідності викликати швидку медичну допомогу.

5.3.3. Доповісти керівникові; до його прибуття вжити заходи щодо ліквідації небезпечної ситуації, а після його прибуття виконувати його вказівки.

5.4. При виникненні пожежі повідомити в пожежну охорону, керівнику робіт і приступити до гасіння пожежі.

При загорянні одягу необхідно передусім загасити полум'я подручним матеріалом. При цьому неможна накривати потерпілого з головою, щоб уникнути опіку дихальних шляхів і отруєння токсичними продуктами горіння.

5.5. При вимушеній зупинці на залізничному переїзді водій автомобіля зобов'язаний висадити людей і негайно вжити всіх заходів для звільнення переїзду і зупинки поїзда.

Якщо автомобіль не вдається видалити з переїзду, то водій автомобіля повинен:

- послати двох людей вздовж шляхів в обидва боки на 1000 м від переїзду (якщо одного, то у бік гіршої видимості шляху), пояснивши порядок подачі сигналу зупинки машиністу поїзда, що наближається; сигналом зупинки служить круговий рух руки: вдень - з клаптем яскравої матерії або будь-яким добре видимим предметом, вночі - факелом або ліхтарем;

- залишатися біля автомобіля і подавати сигнали загальної тривоги серіями з одного довгого і трьох коротких звукових сигналів;

- бігти назустріч поїзду (локомотиву, дрезині) при його появи, подаючи сигнал зупинки.

1. Надання першої медичної допомоги при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, при неможливості відключення — відтягнути його від струмопровідних частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал. При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані реанімацію слід починати негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу.

2. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому, на рану і зав'язати її бинтом. Якщо індивідуального пакета немає, то для перев'язки необхідно використати чисту (якщо можливо, свіжовипрасувану) носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що припадає безпосередньо на рану, бажано накапати кілька крапель розчину йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати розчин йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластиною, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустинки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При підозрі на перелом черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрі на перелом хребта необхідно потерпілого обережно покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлі, чханні і рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

4. Надання першої допомоги при опіках кислотами і лугами.

При потраплянні кислоти або лугу на шкіру ушкоджені ділянки необхідно ретельно промити цівкою води впродовж 15–20 хвилин, після цього уражену кислотою поверхню обмити 5-процентним розчином питної соди, а обпечену лугом — 3-процентним розчином борної кислоти або 3-процентним розчином оцтової кислоти. При потраплянні на слизову оболонку очей кислоти або лугу необхідно очі промити ретельно цівкою води протягом 15–20 хвилин, після цього промити 2-процентним розчином питної соди, а при ураженні очей лугом — 2-процентним розчином борної кислоти. При опіках порожнини рота лугом необхідно полоскати 3-процентним розчином оцтової кислоти або 3-процентним розчином борної кислоти, при опіках кислотою — 5-процентним розчином питної соди. При потраплянні кислоти в дихальні шляхи необхідно дихати розпиленням за допомогою пульверизатора 10-процентним розчином питної соди, при потраплянні лугу — розпиленням 3-процентного розчину оцтової кислоти.

5. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами не слід змочувати обпечене місце содою, у жодному разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом. При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом. При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3-процентним марганцевим розчином або 5-процентним розчином таніну. При опіках третього ступеня (руйнування шкірної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря. При опіку очей електричною дугою необхідно робити холодні примочки розчином борної кислоти.

6. Перша допомога при кровотечі.

Для того щоб зупинити кровотечу, необхідно: підняти поранену кінцівку вверх; кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, і притиснути її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4–5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то, не знімаючи накладеного матеріалу, поверху покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи шматок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском); при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранене місце, за допомогою згинання кінцівок у суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою, при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

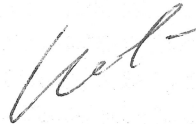
Директор автогосподарства

Євген РЕЗАНЕНКО

УЗГОДЖЕНО:

Інженер з охорони праці

Сергій КОВАЛЬ

Помічник ректора з правових та кадрових питань

Юлія ДАЦЕНКО